

EKUMENICZNE NOWOŚCI WYDAWNICZE*

ALEXEEV Vladimir: **Za wszystko i za wszystkich. Eschatologiczny sens kultury w świetle pism rosyjskich myślicieli religijnych XIX-XX wieku.** Lublin – Nowy Jork – Lwów: „Norbertinum” 2001 – 222 s. Bibliogr. ISBN 83-7222-096-4.

V. Alexeev jest kapłanem prawosławnym należącym do Prawosławnego Kościoła Ameryki. Jego praca dotyczy poglądów rosyjskich myślicieli religijnych XIX i XX wieku i ich wpływu na ostateczny kształt kultury. Naczelną ideą wyrażającą eschatologiczny sens kultury jest bogocześnictwo. W pierwszym rozdziale pracy autor ukazał religijny charakter twórczości, zwracając uwagę na jej podstawy trynitarne i antropologiczne. W rozdziale drugim kultura została ukazana jako wspólne dzieło ludzkości i jako objawienie bogocześnictwa. Rozdział trzeci ukazuje kulturę jako przygotowanie Paruzji i eschatyczną działalność ludzkości. Przemieniająca moc twórczości ludzkiej powinna odpowiadać działaniu Ducha Świętego w świecie.

BASISTA Stanisław: **Liturgia a teologia według Maxa Thuriana.** Kraków: Wydaw. Nauk. PAT 2002 – 215 s. Bibliogr., streszcz. fr. Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie. Wydział Teologiczny. (Rozprawy Doktorskie). ISBN 83-89017-09-1.

Max Thurian, teolog Ekumenicznej Wspólnoty Taizé, uznał liturgię za jedno z głównych i nieodzownych źródeł teologii (locus theologicus). W przedstawianej rozprawie ukazano poglądy M. Thuriana w kwestii znaczenia liturgii dla teologii. Autor pracy scharakteryzował najpierw sylwetkę M. Thuriana i ogólne założenia jego myśli teologicznej (źródła, kierunki badań, koncepcję teologii), następnie zaś – jego poglądy na temat związków liturgii z teologią: jej znaczenia dla jedności Kościoła, teologii ekumenicznej i duchowości liturgicznej.

BÉRENGER Jean: **Tolerancja religijna w Europie w czasach nowożytnych (XV-XVIII wiek).** Tł. [z fr.] Maciej Forycki. Przedmowa Maciej Serwański. Poznań: Wydaw. Poznańskie 2002 – 237, [2] s. Bibliogr. (Czas i Myśl). ISBN 83-7177-086-3.

Tyt. oryg.: Tolérance ou paix de religion en Europe centrale (1415-1792).

Jean Bérenger jest emerytowanym profesorem paryskiej Sorbony, zajmującym się historią nowożytnej Europy. Praca „Tolerancja religijna w Europie w czasach nowożytnych” (książka uhonorowana nagrodą naukową Akademii Francuskiej za rok 2000) ukazuje skomplikowaną sytuację wyznaniową w nowożytnej Europie. Granice czasowe obejmują stulecia od piętnastego do osiem-

* Nie uwzględniono pozycji recenzowanych wyżej.

nastego. W tym okresie w Europie dokonywały się gwałtowne przemiany wyznaniowe, związane z nasilaniem się nowych ruchów religijnych, powstaniem husyckim, z reformacją Lutera i Kalwina oraz reformacją angielską, kontrreformacją i z oświeceniem. Autor przedstawiał stosunki wyznaniowe, konfrontacje poglądów, konflikty wyznaniowe, jak również postawy tolerancyjne w Rzeszy Niemieckiej, w Siedmiogrodzie, w Polsce, we Francji, na Węgrzech, w Czechach, w Anglii oraz w Niderlandach. Ostatnia część pracy poświęcona jest ewolucji postaw tolerancyjnych w Europie doby oświecenia.

BIERDIAJEW Mikołaj: Rozważania o egzystencji. Przeł. [z ros.] Henryk Paprocki. Kęty: „Antyk” 2002 – 113 s. Indeks. (Biblioteka Europejska). ISBN 83-88524-24-0.

Tyt. oryg.: Ja i mir obiektow. Opyt filozofii odinoczystwa i obszczenija.

Henryk Paprocki, tłumacz przedstawianego tomu i autor przedmowy, pisze, że *Rozważania o egzystencji* są jedną z „najbardziej filozoficznych” książek Mikołaja Bierdiajewa (1874-1948), rosyjskiego myśliciela religijno-filozoficznego, organizatora Akademii Religijno-Filozoficznej w Paryżu i wydawcę czasopisma «Put'». W swej egzystencjalnej filozofii na centralnym miejscu stawiał on zagadnienie wolności. Choć widoczne są liczne pokrewieństwa z francuską myślą personalistyczną, to jednak oryginalność antropologii teologicznej Bierdiajewa polega na tym, że swą refleksję oparł na idei obrazu Boga w człowieku oraz na dogmacie wcielenia, pojętym jako część planu Boga przebóstwienia ludzkości i powrotu do pierwotnej doskonałości.

Boża Miłość. Podręcznik do nauczania kościelnego – religii ewangelickiej. Klasa 3. Część 2. Autorzy Ewa Below i in. Bielsko-Biała: „Augustana” 2002 – 80 s.: il. kolor. ISBN 83-88941-17-8.

Jest to zatwierdzony przez synod Kościoła ewangelicko-augsburskiego podręcznik do nauczania religii w klasie III. Tematy katechez zostały podzielone na cztery części. Pierwsza część: *Wspólnie odkrywamy światło* jest oparta o fragmenty *Dziejów Apostolskich*, mówiące o działalności misyjnej Pawła. Druga część: *Zaproszenie do rozmowy z Bogiem* koncentruje się wokół ewangelicznych postaw Marii i Marty. Część trzecia: *Bóg jest miłością* dotyczy czasu pasyjnego i Wielkanocy. Ostatnia część: *Życie z błogosławieństwem Boga* przedstawia opisane w Starym i Nowym Testamencie historie ludzi, którzy zostali obdarzeni szczególnym Bożym błogosławieństwem.

Boży Kościół. Podręcznik do nauczania kościelnego – religii ewangelickiej. Klasa 6. Część 2. Autorzy Ewa Below i in. Bielsko-Biała: „Augustana” 2002 – 84 s.: il. kolor. ISBN 83-88941-18-6.

Ewangelicki podręcznik nauczania religii dla klas VI zawiera wybrane zagadnienia z historii chrześcijaństwa. Pierwsza część: *Pierwsze lata Kościoła* chrześcijańskiego przedstawia działalność apostołów, do trzeciej podróży mi-

syjnej Pawła włącznie. Druga część: Chrześcijaństwo w Cesarstwie Rzymskim omawia rozwój chrześcijaństwa od przybycia Pawła do Rzymu do powstania księgi Objawienia św. Jana. Trzecia część: Życie Kościoła na przestrzeni wieków zawiera tematy następujących katechez: Ojcowie Kościoła, prekursorzy Reformacji, Czasy Jana Kalwina, Ortodoksja i pietyzm, różne wyznania chrześcijańskie. Ostatnia część: Kościół Ewangelicki w Polsce przedstawia najważniejsze wydarzenia oraz postacie związane z historią ewangelików w Polsce.

BUŁGAKOW Sergiusz: Ikona i kult ikony. Zarys dogmatyczny. Przekł. [z ros.] i oprac. Henryk Paprocki. Bydgoszcz: „Homini” 2002 – 146 s. Bibliogr. ISBN 83-87933-66-X.

Tyt. oryg.: Ikona i ikonopoczytanie. Dogmaticzeskij oczerk.

Ojciec Sergiusz Bułgakow (1871-1944) jest zaliczany do najwybitniejszych myślicieli dwudziestego wieku. W teologii znany jest ze swego systemu, zwanego sofiologią. Przedstawiana praca na temat ikony – to zwięzły traktat dogmatyczny, który pochodzi z lat trzydziestych. Był on wówczas pracą pionierską, gdyż wielkie traktaty na temat teologii ikony pojawiają się dopiero później. Autor poruszył w swoim studium m.in. takie zagadnienia, jak: znaczenie i rola przedstawiń sakralnych w chrześcijaństwie, treść i granice ikony, typy ikon, kult ikony, obrzędy poświęcenia ikon w Kościele prawosławnym. Jako postłowie zamieszczono artykuł ks. Henryka Paprockiego: Problem ikony (s. 127-144).

EVDOKIMOV Paul: Gogol i Dostojewski czyli zstąpienie do otchłani. Przekł. Adriana Kunka. Bydgoszcz: „Homini” 2002 – 326 s. Bibliogr., indeks. ISBN 83-87933-96-1.

Tyt. oryg.: Gogol et Dostod'evsky ou la descente aux enfers.

Paul Evdokimov (1901-1970) znany jest przede wszystkim ze swych prac teologicznych. Wiele z nich, np. monografie: Prawosławie (Warszawa 1986); Poznanie Boga w Kościele wschodnim (Kraków 1996), ukazało się także w języku polskim. Teolog ten był również jednym z pionierów interpretacji twórczości M. Gogoła i F. Dostojewskiego w świetle rosyjskiej filozofii i teologii. Zgodnie z tytułem, niniejsza praca składa się z dwóch części. Pierwsza z nich poświęcona jest M. Gogolowi, druga – F. Dostojewskiemu. Do lektury tekstu P. Evdokimowa wprowadza ks. H. Paprocki szkicem pt. Rozpacz czy nadzieja? (s. 13-26).

EVDOKIMOV Paul: Szalona miłość Boga. Przeł. z fr. Małgorzata Kowalska. Przedm. do wyd. pol. Jerzy Tofiluk. Wstęp Luce Giard. Białystok: Bractwo Młodzieży Prawosławnej w Polsce 2001 – 142, [3] s. Indeksy (Kościół Wschodni). ISBN 83-87281-22-0.

Tyt. oryg.: L'amour fou de Dieu.

Wydana przez Bractwo Młodzieży Prawosławnej w Polsce książka świeckiego teologa prawosławnego, Paula Evdokimova (1901-1970), zawiera publi-

kowane wcześniej artykuły jego autorstwa. Dotyczą one miłości Boga do człowieka oraz postaw człowieka wobec Boga. W prezentowanym tomie znajdujemy rozważania na temat „tajemnicy milczenia Boga”, ateizmu, doświadczenia mistycznego, świętości, kultury i wiary, wolności i autorytetu, Kościoła. Teksty Evdokimowa są inspirowane tradycją patrystyczną, dziedzictwem duchowości i liturgii wschodniej.

Ewangelizacja i tożsamość. Kalendarz Ewangelicki 2002. Bielsko-Biała: „Augustana” 2001 – 320, [4], [57] s.: il. (w tym kolor.), tab. ISBN 83-88941-12-7.

Oprócz kalendarza na rok 2002 wraz z kalendarium wydarzeń z historii Kościoła ewangelickiego w tomie znajdują się teksty dotyczące historii, duchowości i terażniejszości tego Kościoła.

Treść: «Oto Bóg zbawieniem moim! Zaufam i nie będę się lękał» (Iz 12,2), s. 3-28; JAGUCKI Janusz bp: Zaufam i nie będę się lękał, s. 29-30; Kalendarium biskupa Kościoła Janusza Jaguckiego za okres od 6 stycznia do 17 września 2001 r., s. 31-39; Życie Kościoła w fotografii, s. 40-56; PASTUCHA Rudolf bp: Z życia diecezji katowickiej. Lipiec 2000 – czerwiec 2001. Ważniejsze wydarzenia, s. 57-64; KARSKI Karol: Z życia Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, s. 65-70; GIEMZA Bożena: Z życie Centrum Misji i Ewangelizacji, s. 71-86; CZEMBOR Henryk, CZEMBOR Szymon: W biegu stuleci, s. 87-104; RAJCZYBA Małgorzata: Chorały Bacha – muzyczny symbol wiary, s. 105-112; RAJCZYBA Małgorzata: Kto śpiewa – podwójnie się modli. Twórcy i spadkobiercy wrocławskiej Reformacji, s. 113-128; WEGENER Tadeusz: Biskup Juliusz Bursche (1862-1942) – w 60. rocznicę śmierci zwierzchnika Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, s. 129-147; BARYLIŃSKA Eugenia: Ostatni świadek, s. 148-151; ŻYTKOW Maria: Wspomnienie. Bp prof. dr Jan Szeruda – w 40. rocznicę śmierci, s. 152-153; SZAREK Aniela: Życie Heleny Breslau-Schweitzer, s. 154-163; BOCEK-ORZYSZEK Ewa: Jan Gawlas – w setną rocznicę urodzin, s. 164-169; SZKARADNIK Lidia: Z dziejów szkolnictwa ewangelickiego w Ustroniu, s. 170-174; DOMASŁOWSKI Jerzy: Leszno i Rawicz: historia i nowy początek, s. 175-187; UGLORZ Marek J.: Ewangelizacja w kontekście kulturowym, s. 188-197; PODŻORSKI Adam: Chrystocentryzm ewangelizacyjnego dzieła Ducha Świętego, s. 198-204; GAJDACZ Emil: Ewangelizacja a katechizacja. Myśl, tezy i pytania do dyskusji, s. 205-208; MAKULA Tadeusz: Rola duchownego i jego rodziny w kształtowaniu tożsamości ewangelickiej, s. 209-213; OCZKOWSKI Maciej: Obraz i miejsce parafii ewangelickiej w lokalnej społeczności, s. 214-215; SZURMAN Tadeusz: Czy istnieje konfesyjna tożsamość ewangelicka?, s. 216-219; NIEMIEC Marian: Tożsamość wyznaniowa – jestem chrześcijaninem, jestem luteraninem, s. 220-224; SZAREK Piotr: Teologiczne wyznaczniki luterkańskiej tożsamości, s. 225-230; KRÓL Józef: Praktyczne przejawy ewangelickiej pobożności w przeszłości, terażniejszości i przyszłości, s. 231-235; TWARDZIK Marek:

Protestancka asceza, s. 236-243; LEGENDŹ Magdalena: Sekty – zagrożeniem i wyzwaniem dla chrześcijan, s. 244-250; KARSKI Karol: Milowy krok ekumenii – podpisanie Karty Ekumenicznej, s. 250-251; Karta Ekumeniczna (Charta Oecumenica), s. 252-261; LIS Maciej: Kościół wobec Unii Europejskiej – rozważania wokół tzw. polityki socjalnej, s. 262-271; KRÓLEWICZ Cezary: Gospodarka oparta na wiedzy szansą dla Polski, s. 272-280; WARCZYŃSKA Jolanta: Wprowadzenie religii do szkół a zachowania mniejszości ewangelicznych w diasporze, s. 281-291; KIEREŚ Małgorzata: Jan Raszka – ostatni wiślański czytelnik pogrzebowy, s. 292-295; JAKUBOWSKA Jolanta: «Bierzcie do ręki dobre książki...» – znaczenie i rola bibliotek, s. 296-297; Poezja (BRODA Halina; OSEKA Mateusz Bogdan), s. 298-304; Kącik dla dzieci, s. 305-320; Spis adresowy Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP: rok 2002, s. [1-57].

FIEDOTOW Gięorgij: **Święci Rusi (X-XVII w.)**. Tł. [z ros.] Henryk Paprocki. Białystok: Bractwo Młodzieży Prawosławnej w Polsce; Bydgoszcz: „Homini” 2002 – 243 s. ISBN 83-87281-11-5 (BMP); 83-87933-02-3 („Homini”).

Tyt. oryg.: Swjatyje drieniej Rusi (X-XVII ww.).

G. Fiedotow (1886-1951), rosyjski teolog prawosławny (wykładał m.in. w Instytucie Teologicznym Św. Sergiusza w Paryżu i w Seminarium Św. Włodzimierza w Nowy Jorku), omawia w przedstawianej pracy dzieje świętości na Rusi, charakteryzując jej poszczególne typy (męczennicy, jurodziwi, święci laicy) i najwybitniejszych przedstawicieli (m.in. Borys i Gleb, Teodozy Pieczarski, Abraham Smoleński, Stefan Permski, Sergiusz z Radonieża). Książka zawiera także szkic na temat legendarnych motywów w ruskich żywotach świętych oraz posłowie autorstwa H. Paprockiego: Drogi świętości.

GRANE Leif: **Wyznanie Augsburskie. Wprowadzenie w podstawowe myśli Reformacji luteranckiej**. Przekł. z niem. Kornelia Lazar, Janusz T. Maciuszko. Bielsko-Biała: „Augustana” 2002 – 235 s. Bibliogr., indeks. ISBN 83-88941-22-4.

Tyt. oryg.: Die Confessio Augustana.

Autor prezentowanej pozycji, Leif Grane (1928-2000), był duchownym ewangelickim i profesorem historii Kościoła oraz historii dogmatyki na uniwersytecie w Kopenhadze. Zajmował się szczególnie dziejami Kościoła w średniowieczu i w czasach Reformacji. Książka omawia najważniejsze pismo wyznaniowe Reformacji. Autor najpierw przedstawia je w kontekście historycznych dyskusji tamtych czasów i dogmatycznych wypowiedzi Reformacji. Przede wszystkim chodzi mu o to, aby czytelnik poznał Wyznanie augsburskie w powiązaniu z całym dziełem teologicznym Marcina Lutra. Książka przybliżyła to historyczne powstania tekstu przygotowanego przez Filipa Melanchtona w porozumieniu z Marcinem Lutrem, a następnie gruntownie omawia każdy artykuł Wyznania augsburskiego, prezentując jednocześnie jego treść.

HRYNIEWICZ Waclaw OMI: **Chrześcijaństwo nadziei. Przyszłość wiary i duchowości chrześcijańskiej.** Kraków: „Znak” 2002 – 428, [3] s. (Teologia żywa). ISBN 83-240-0170-0.

W nowej książce ks. prof. W. Hryniewicz, teolog i ekumenista, powraca do tematyki teologii paschalnej pod kątem jej związków z duchową formą wiary i egzystencji chrześcijańskiej. Autor wyraża nadzieję, że chrześcijaństwo trzeciego tysiąclecia będzie w większym stopniu chrześcijaństwem paschalnym, a świadomość wspólnego dobra, jakim jest dzieło Chrystusa i Ducha Świętego w dziejach, bardziej zbliży do siebie chrześcijan. W kolejnych rozdziałach autor ukazuje sytuację wiary dzisiaj i kreśli perspektywy wiary jutra. Rozważania o życiu duchowym, o duchowości daru (duchowość ofiary czy duchowość daru?), doświadczeniu Ducha Świętego, mądrości serca, o nadziei i wierze paschalnej oraz o błogosławieństwach Chrystusa są zakorzenione w Ewangelii i w pismach Ojców Kościoła, mistyków oraz teologów wschodnich.

KAIM Andrzej SAC: **Ekumenia w dobie Renesansu. Jedność Kościoła w ujęciu Stanisława Orzechowskiego.** Lublin: Red. Wydaw. KUL 2002 – 177, [2] s. Bibliogr., indeks, streszcz. niem. (Jeden Pan, Jedna Wiara. Studia i Rozprawy Instytutu Ekumenicznego KUL, 13; ISSN 0860-3618). ISBN 83-228-0829-1.

Autor omawia poglądy eklezjologiczne Stanisława Orzechowskiego (1513-1566), humanisty i teologa doby renesansu. Pierwszy rozdział ukazuje środowisko Rzeczypospolitej doby renesansu oraz główne problemy twórczości Stanisława Orzechowskiego. W drugim rozdziale ukazana została wiara i tradycja Rusi w doświadczeniu religijnym Stanisława Orzechowskiego. Trzeci rozdział zawiera charakterystykę jego „eklezjologii komplementarnej”.

KARSKI Karol: **Protestanci i ekumenizm. Wkład spadkobierców Reformacji w dzieło jedności.** Warszawa: Chrześcijańska Akademia Teologiczna 2001 – 400 s. Indeks. ISBN 83-909272-5-X.

Opracowanie złożone jest z 24 artykułów zgrupowanych w sześciu rozdziałach. I. Dążenie do jedności w XVI stuleciu: Ekumeniczne znaczenie Filipa Melanchtona (s. 13-26), Ekumenizm Jana Łaskiego (s. 27-43); II. Ekumenizm wewnątrzprotestancki: Konkordia Leuenberska z perspektywy dwudziestu pięciu lat (s. 45-57), Studium eklezjologiczne Leuenberskiej Wspólnoty Kościołów (s. 59-65), Luteranizm w dialogu (s. 67-91), Kościoły reformowane w dialogu (s. 93-117), Oscar Cullmann i jego wizja jedności Kościoła (s. 119-127); III. Ekumenizm na płaszczyźnie światowej: Geneza Światowej Rady Kościołów (s. 129-142), Światowa Rada Kościołów między Canberrą a Harare (1991-1998) (s. 143-188), Ruch ekumeniczny na przełomie drugiego i trzeciego tysiąclecia (s. 189-203); IV. Ekumenizm w Polsce: Biskup Juliusz Bursche jako ekumenista (s. 205-223), Znaczenie ekumeniczne Friedricha Siegmunda-Schultzego dla Kościołów ewangelickich w Polsce w okresie międzywojennym (s. 225-239).

Powstanie i rozwój Polskiej Rady Ekumenicznej (s. 241-254), Ekumenizm dzisiaj – nasze trudności i zadania (perspektywa ewangelicka) (s. 255-263); V. Dialog z Kościołem rzymskokatolickim: Znaczenie Soboru Watykańskiego II z perspektywy ewangelickiej (s. 265-270), Od Vaticanum II do encykliki „*Ut unum sint*” (refleksja luteranina) (s. 271-279), Nowe Dyrektorium ekumeniczne rozważane z perspektywy ewangelickiej (s. 281-288), Sprawiedliwość w Chrystusie. Stan dialogu katolicko-luterańskiego na temat usprawiedliwienia (s. 289-302), Prymat papieża z perspektywy ewangelickiej (s. 303-314), Wieczera Pańska w dialogu ekumenicznym (s. 315-327), Kościoły protestanckie a kult świętych (s. 329-339), Trzydzieści lat współpracy między Konferencją Kościołów Europejskich a Radą Konferencji Episkopatów Europy 9s. 341-374); VI. Dialog z judaizmem: Kościół i antysemityzm z perspektywy ewangelicko-polskiej (s. 375-378), Jerozolima jako miejsce dialogu i ekumenizmu? (s. 379-389).

Karta ekumeniczna. (Charta oecumenica). Lublin: „Bamka” 2002 – 79 s. Streszcz. wł. ISBN 83-917056-9-2.

Tekst częśc. niem.

Treść: GÓRKA Leonard SVD: Wprowadzenie, s. 5-6; Charta Oecumenica współpracy między Kościołami w Europie. Projekt (1999), s. 23-22; Karta Ekumeniczna (2001). Wytyczne dla rozwoju współpracy między Kościołami w Europie, s. 23-37; GÓRKA Leonard SVD: Komentarz do Charta Oecumenica (2001), s. 39-60; Aneksy: Charta Oecumenica. Projekt (1999). Tekst niemiecki (oryginalny), s. 61-71; Propozycje Instytutu Ekumenicznego KUL oraz Lubelskiego Oddziału Polskiej Rady Ekumenicznej do Charta Oecumenica. Projekt (1999), s. 72-78.

„Karta Ekumeniczna (Charta Oecumenica) jest pierwszym tego rodzaju dokumentem ekumenicznym, zredagowanym zarówno przez Radę Konferencji Biskupów Europejskich (CCEE – strona katolicka), jak i przez Konferencję Kościołów Europejskich (KEK – 123 Kościoły członkowskie). Nie przynosi ona całkowicie nowych treści ekumenicznych, ma raczej charakter wezwania skierowanego [do] wszystkich chrześcijan, aby włączyli się w nowy proces odnowy ekumenicznej kultury dialogu i współpracy między Kościołami. Zachęca również do pogłębienia duchowej wspólnoty z innymi religiami monoteistycznymi (judaizm, islam) oraz do podjęcia dialogu z wyznawcami innych religii i światopoglądów (nie ideologii)” (s. 5).

KLAUZA Karol: Teologiczna hermeneutyka ikony. Lublin: Red. Wydaw. KUL 2000 – 198, [4] s.: 30 tabl. (gł. kolor.). Bibliogr. Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wydział Teologii. ISBN 83-228-0783-X.

Praca jest studium z pogranicza dwóch dyscyplin teologicznych: dogmatyki i hermeneutyki, tkwi także mocno w historii sztuki. Dogmatyka określa fundament inkarnacyjny historii zbawienia, gdzie na czoło wysuwa się problematyka samoudzielania się Boga w historii, a także swoista antropologia teolo-

giczna – jako odpowiedź człowieka na Boże Objawienie. Hermeneutyka, posilkowana przez personalizm, kreśli całą metodologię wychodzenia Boga ku człowiekowi i teorię komunikowania się człowieka z Bogiem przez obraz, a także i słowo. Sama zaś interpretacja ikony znajduje swe właściwe miejsce w historii sztuki, choć nie gubi przy tym ortoikoniczności teologicznej.

Cel rozprawy został jasno przedstawiony w stwierdzeniu, że współczesna hermeneutyka może interpretować obrazy (ikony), które są tym samym locus theologicus (s. 8). Autor uważa, że obrazy można interpretować jako świadectwa wiary w Boga. Do języka mówionego i pisanego dochodzi tym samym język i teologia obrazu, które – wyrażając na swój sposób wewnętrzne przeżycie wiary – pełnią funkcję uzupełniającą wobec teologii Słowa. Tak więc ikona zyskuje charakter twórczy dla samej teologii. Z jednej strony obrazuje idee religijne, z drugiej – dowartościowuje idee ikoniczne (s. 20). Ikona jest zatem jednym ze środków wyrażania doktryny religijnej, w naszym przypadku – chrześcijaństwa. W życiu Kościoła obraz pełni pięć zasadniczych funkcji: dekoracyjną, dydaktyczną, kultyczną, jest ponadto pomocą w modlitwie i „miejscem teologicznym”. Obraz jest więc symbolem i znakiem, a zarazem miejscem spotkania Boga i świadectwem wiary człowieka. Wynikająca stąd funkcja pośrednicząca obrazu stanowi swoistą metodologię języka teologicznego ikony. Jawią się tu jednak trzy zasadnicze „warunki”: (1) Bóg objawia się także przez język obrazu; (2) Objawienie to jest zobiektywizowane przez tzw. ortoikoniczność; (3) Człowiek może poznać Boga przez kontakt z obrazem (s. 15). Odpowiadają one jednocześnie strukturze rozprawy, która ześrodkowuje się w punkcie ikony. Pierwszy wektor prowadzi od Boga do ikony/obrazu i wyraża zasadniczą relację Boga do człowieka. To Bóg objawia się człowiekowi w obrazie (rozdział I). Drugi wektor prowadzi od człowieka do ikony/obrazu i wyraża jego odpowiedź na samoobjawiającego się Boga (rozdział II). Należałoby tu jednak zmienić kierunek relacji w tytule rozdziału. Zamiast sformułowania: Między ikoną a człowiekiem logiczniejsze byłoby: Między człowiekiem a ikoną. Obszar obu Bosko-ludzkich relacji jest „miejscem” religijnego spotkania osób Boga i człowieka w ikonie. Wypełnia go zespół reguł, które stanowią o poprawności i prawdziwości ikony (rozdział III). Ikona jawi się wtedy jako „okno na świat Boga osobowego” i jednocześnie jako miejsce spotkania Boga i człowieka. To otwarcie i spotkanie personalistyczne wznosi się na wyrażoną w obrazie płaszczyznę doskonałości Boga, która następnie normuje doskonałość człowieka, żyjącego ikoną Boga (rozdział IV).

LUTER Marcin: De servo arbitrio. O niewolnej woli. Tł. z łac. Wiktor Niemczyk. Świętochłowiec: „Hom” 2002 – 388 s. Bibliogr., indeksy. ISBN 83-916494-0-7.

Jest to przekład traktatu M. Lutra o niewolnej woli dedykowanego Erazmowi z Rotterdamu. Głównym punktem kontrowersji pomiędzy Lutrem a Erazmem było pojęcie i definicja wolnej woli. W ujęciu Erazma w centrum stał

człowiek, w rozumieniu Lutra natomiast – Bóg. Przedstawiany przekład dzieła Lutra został poprzedzony obszernym wprowadzeniem dotyczącym biografii Lutra oraz tła jego kontrowersji z Erazmem. W tomie zamieszczono również szkic biograficzny tłumacza dzieła – ks. prof. W. Niemczyka (1898-1980).

MACHAJŁYSZYN Myron Mirosław: Rola Metropolity Josyfa Kobernyckiego-Dyczkowskiego Słipyja w rozwoju idei Patriarchatu Ukraińskiej Cerkwi Greckokatolickiej. Przedm. abp Alfons Nossol. Kraków: Wydaw. WAM 2002 – 331 s.: il. Bibliogr. ISBN 83-7097-946-7.

Tekst część. ros.

Przedstawiana rozprawa M.M. Mychajłyszyna składa się z trzech rozdziałów. W pierwszym autor ukazał historyczne tło dla idei patriarchatu Ukraińskiej Cerkwi Greckokatolickiej. Jego badania objęły okres od początków chrześcijaństwa na Rusi do czasu, gdy greckokatolickim metropolitą Lwowa był abp Andrzej Szeptycki (1900-1944). Rozdział ten kończy się ukazaniem historycznych i prawnych podstaw dla utworzenia patriarchatu Ukraińskiej Cerkwi Greckokatolickiej. Dwa następne rozdziały dotyczą działań, podejmowanych w celu urzeczywistnienia idei patriarchatu przez następcę A. Szeptyckiego – późniejszego kardynała Josyfa Słipyja. W drugim rozdziale autor ukazał rozwój idei patriarchatu w dialogu metropolity J. Słipyja ze Stolicą Apostolską, w trzecim zaś – w jego działalności akademickiej i pasterskiej. Praca zawiera aneksy i dodatek, w którym autor rozważa możliwość potwierdzenia istnienia patriarchatu Ukraińskiej Cerkwi Greckokatolickiej przez Stolicę Apostolską z perspektywy dzisiejszego dnia.

MANGO Cyril: Historia Bizancjum. Narody i cywilizacje. Przekł. [z ang.] Małgorzata Dąbrowska. Wyd. 2. Gdańsk: „Marabut” 2002 – 311, [5] s. Bibliogr., indeks. ISBN 83-916703-6-8.

Tyt. oryg.: Byzantium. The Empire of the New Rome.

Książka o Cesarstwie Bizantyjskim ukazała się w serii „Historia Cywilizacji” Częściowo porusza ona zagadnienia dotyczące także historii Kościołów Wschodnich, np. zagadnienie monastycyzmu, stosunku do innowierców, bizantyjskiej sztuki i architektury sakralnej. W dodatku zamieszczono m.in. chronologię cesarzy bizantyjskich oraz bibliografię polskich prac na temat Bizancjum.

MOZOR Karol: Szkolnictwo katolickie w Cieszyńskim Wikariacie Generalnym 1770-1925. Przedm. Stanisław Piech. Kraków: Wydaw. Nauk. PAT 2002 – 312 s.: il., mapa, tab. Bibliogr., streszcz. ang., czes. Papińska Akademia Teologiczna. Wydział Historii Kościoła. (Rozprawy doktorskie). ISBN 83-8901-08-3.

Prezentowana monografia jest pierwszym całościowym opracowaniem dziejów szkolnictwa katolickiego w Cieszyńskim Wikariacie Generalnym. Au-

tor przedstawił je na tle historii regionu oraz złożonych uwarunkowań wyznaniowych. Po omówieniu historii utworzenia i zasad działania Wikariatu Generalnego w Cieszynie autor omówił kolejno dzieje szkolnictwa katolickiego (szkoły średnie, parafialne, prowadzone przez zakony) w latach 1770-1848, 1848-1869 i 1869-1925. Szkolnictwo katolickie zostało tu ukazane w szerszym tle oświaty protestanckiej i żydowskiej.

NAPIÓRKOWSKI Andrzej A.: Zagadnienia ekumeniczne. Podręcznik dla studentów teologii. Kraków:

Wydaw. Naukowe PAT 2001 – 162, [I] s. Papieska Akademia Teologiczna. Wydział Teologiczny. (Seria Podręczników 9). ISBN: 83-87681-80-6.

Oprócz *Wprowadzenia*, w którym określa się pojęcie ekumenizmu (s. 7-17), na pracę składają się cztery części prezentujące: *Akatolicki ruch ekumeniczny* (s. 19-39), *Kościół rzymskokatolicki - wobec ekumenizmu* (s. 41-66), *Sobór Watykański II* (s. 67-85) i *Katolickie podstawy ekumenizmu* (s. 87-156).

NOSSOL Alfons abp: Ekumenizm jako imperatyw chrześcijańskiego sumienia. Przez dialog i pojednanie ku ekumenicznej jedności. Wyd. 2 popr. Opole 2001 – 278 s.: bibliogr. Uniwersytet Opolski. Wydział Teologiczny. Instytut Ekumenizmu i Badań nad Integracją. (Ekumenizm i Integracja. Nr 1). ISBN: 83-88071-56-4.

Książka zawiera ważniejsze publikacje z zakresu wieloletnich studiów ekumenicznych Autora w KUL i na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego. Opublikowane w większości przypadków już wcześniej w różnych czasopismach i pracach zbiorowych mogą okazać się pożyteczne w ogólnym zaznajomieniu się z problematyką podstaw ekumenizmu, jego aktualnego stanu i perspektyw. Zamieszczone w książce artykuły zostały uszeregowane w sześciu kręgach tematycznych: Wokół teologicznych podstaw ekumenizmu, Realizm i perspektywy ekumenizmu, Nieodzowność dialogu międzywyznaniowego, Wpływ ekumenii na dzieło integracji i pojednania, Impulsy ekumeniczne nauczania Papieskiego, Ekumenizm w Polsce. W *Aneksie* zamieszczono: dokument Papieskiej Rady ds. Jedności Chrześcijan *Ekumeniczny wymiar formacji pastoralnej*, *Wspólną deklarację katolicko-luterańską na temat nauki o usprawiedliwieniu*; *Sakrament chrztu znakiem jedności* – deklarację dotyczącą wzajemnego uznania ważności chrztu udzielanego przez Kościoły zrzeszone w Polskiej Radzie Ekumenicznej (z wyjątkiem Kościoła Baptystów) oraz Kościół rzymskokatolicki, *Karta ekumeniczna*.

OGÓREK Paweł Placyd OCD: Mistyka chrześcijańskiego Wschodu i Zachodu. Wprowadzenie Stanisław Urbański. Wydaw. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 2002 – 383 s. Bibliogr. (Mistyka Chrześcijańska). ISBN 83-7072-243-1.

Praca ojca Pawła Placyda Ogórka OCD, kierownika Katedry Mistyki Chrześcijańskiej w UKSW w Warszawie, stanowi obszernie studium porównujące dwie odrębne tradycje mistyczne: Kościoła bizantyjskiego i Kościoła Zachodniego. Autor omówił wielkie postacie mistycznej myśli Wschodu (w części pierwszej) i Zachodu (w części drugiej). W trzeciej części wydobyl najbardziej istotne elementy mistyki chrześcijańskiego Wschodu i Zachodu w perspektywie trzeciego tysiąclecia chrześcijaństwa.

PANER Anna: **Jan Hus**. Kraków: Wydaw. WAM 2002 – 100 s. Bibliogr. (Wielcy Ludzie Kościoła). ISBN 83-7097-924-6.

W prezentowanej biografii Jana Husa (1370-1415), reformatora z końca średniowiecza, omówiona została jego młodość i studia, motywy wystąpienia i program odnowy Kościoła, losy po wystąpieniu, obecność na soborze w Konstancji, przesłuchania i potępienia, a wreszcie śmierć na stosie. Praca zawiera też zarys dziejów husytyzmu w Czechach. Autorka ukazała ponadto podejmowane wielokrotnie próby rehabilitacji Husa, aż po słowa Jana Pawła II: „Uważam za swój obowiązek wyrazić ubolewanie z powodu okrutnej śmierci zadanej Janowi Husowi”

Porównanie wyznań rzymskokatolickiego, prawosławnego, ewangelicko-augsburskiego, ewangelicko-reformowanego. Wyd. 2. Warszawa: Konsystorz Kościoła Ewangelicko-Reformowanego w RP 2002 – 196 s. ISBN 83-9169930-0-7.

Publikacja prezentuje doktrynę czterech Kościołów: rzymskokatolickiego, prawosławnego, ewangelicko-augsburskiego oraz ewangelicko-reformowanego. Autorami opracowań są teologowie należący do każdego z Kościołów. W siedmiu pierwszych rozdziałach przedstawiono doktryny poszczególnych Kościołów w takich kwestiach, jak: źródła wiary, Kościół, formy kultu, sakramenty, przykazania, zbawienie, eschatologia. Ostatni rozdział zdaje sprawę ze stanu dialogi między poszczególnymi wyznaniem.

ROTT Dariusz: **Bracia czescy w dawnej Polsce. Działalność literacka – teksty – recepcja**. Katowice: Wydaw. UŚ 2002 – 210, [1], [16] s. tabl. Bibliogr., indeks, streszcz. fr., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, 2035; ISSN 0208-6336). ISBN 83-226-1099-8.

Bracia czescy wyłonili się z ruchu husyckiego i w 1457 roku założyli swą pierwszą gminę. Za datę utworzenia Jednoty Brackiej przyjmuje się rok 1467 (wyświęcenie pierwszego biskupa). Po wygnaniu z Czech Bracia czescy osiedlili się w Polsce. Autor przedstawianej pracy omówił drugą emigrację Braci czeskich do Polski, tzw. emigrację pobiałogórską. Przedmiotem jego szczególnego zainteresowania było życie literackie Braci czeskich na ziemiach polskich, a zwłaszcza w Lesznie w Wielkopolsce, uchodzącym za stolicę czeskiej emigracji.

PRZEBINDA Grzegorz: Większa Europa. Papież wobec Rosji i Ukrainy. Kraków: „Znak” 2001 – 335, [5] s.: il. Indeks. ISBN 83-240-0144-1.

Grzegorz Przebinda (ur. 1959), autor prezentowanej monografii, jest dyrektorem Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej UJ oraz kierownikiem Katedry Studiów Wschodnich Uniwersytetu Łódzkiego. Jak zaznacza autor, przedmiotem jego książki jest analiza papieskiego „przekazu słownego”, jak i „przekazu niewerbalnego”, skierowanego w stronę Ukrainy i Rosji. Praca składa się z pięciu rozdziałów: Tolerancja nie wystarczy; Dwa płuca Europy; Rosja. Ludzie, idee, dokumenty; Ukraina. Wobec grekokatolików i prawosławnych; Jeszcze o Rosji... Zawiera ponadto: Słowiański Kalendarz Ekumeniczny (1956-2001) oraz indeks osób. W książce G. Przebindy, obok jej głównego tematu wyrażonego w podtytule (Papież wobec Rosji i Ukrainy), można znaleźć wiele informacji o dwudziestowiecznych dziejach Kościoła w Rosji i na Ukrainie.

Rywalizacja katolików z luteranami o kościół św. Mikołaja w Elblągu 1520-1621. Źródła do dziejów reformacji w Prusach Królewskich. Zebrał i oprac. Alojzy Szorc. Olsztyn: „Hosianum” 2002 – 537, [7] s. Indeksy. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski. Wydział Teologii. (Źródła Historii Kościoła, 1). ISBN 83-89093-05-7.

Tekst. gł. łac.

Obszerny tom, opracowany przez ks. Alojzego Szorca, zawiera szkic jego autorstwa: Ogólna sytuacja Elbląga w XVI i na początku XVII wieku (s. 5-22) oraz edycję niemal czterystu dokumentów źródłowych dotyczących kościoła św. Mikołaja w Elblągu, jak również – pośrednio – przebiegu reformacji w Prusach Królewskich. Dokumenty te zostały opublikowane w takich językach, w jakich zostały napisane: po łacinie, po niemiecku i po polsku. Przedstawiana publikacja ukazuje się w ramach serii wydawnictw źródłowych Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

SOŁOWJOW Włodzimierz: Sens miłości. Przeł. [z ros.] Henryk Paprocki. Kęty: „Antyk” 2002 – 71 s. Indeks. (Biblioteka Europejska). ISBN 83-88524-48-8.

Tyt. oryg.: Smysł Ijubwi.

W. Sołowjow (1853-1900) uznawany jest za jednego z najwybitniejszych myślicieli religijnych XIX wieku. Autor był bardzo przywiązany do tradycji prawosławnej, a jego system jest syntezą filozofii, teologii i mistyki. Przedstawiany tom składa się z pięciu artykułów na temat miłości oraz z postawia: O miłości inaczej, autorstwa Henryka Paprockiego. Nawiązując do nauki Platona o miłości oraz do tradycji prawosławnej Sołowjow wyróżnił pięć głównych dróg miłości: piekielną (której nie analizował), zwierzęcą (przyjmującą Erosa tylko od strony fizycznej), ludzką (popędy życiowe są akceptowane w rozumnej mierze), ascetyczną (następuje neutralizacja Erosa) i doskonałą (droga przebóstwienia).

SCHMEMANN Aleksander: Droga prawosławia w historii. Przeł. [z ros.] Henryk Paprocki. Białystok: Bractwo Młodzieży Prawosławnej w Polsce 2001 – 332, [6] s. (Kościół Wschodni). ISBN 83-87281-21-2.

Tyt. oryg.: *Istoriczeskij put' Prawosławija.*

Ks. protoprezbiter Aleksander Schmemann (1921-1983) był jednym z organizatorów prawosławia amerykańskiego. Był wykładowcą Instytutu Teologicznego św. Sergiusza w Paryżu oraz Seminarium Św. Włodzimierza w Nowym Jorku. Prezentowana publikacja powstała w oparciu o jego wykłady dotyczące historii Kościoła Wschodniego. W pierwszych rozdziałach autor omówił historię początków chrześcijaństwa, zwracając szczególną uwagę na kształtowanie się tradycji bizantyjskiej. Przedstawił także proces narastania różnic pomiędzy chrześcijańskim Wschodem i Zachodem, który doprowadził do schizmy i zerwania z Rzymem. Dalsze części pracy dotyczą dziejów chrześcijaństwa prawosławnego pod panowaniem tureckim oraz dziejów prawosławia rosyjskiego.

SMYKOWSKA Elżbieta: Ikona. Mały słownik. Warszawa: „Verbinum” 2002 – 96, [1] s. Bibliogr. ISBN 83-7192-164-0.

Praca Elżbiety Smykowskiej ukazuje się jako kolejny tomik w serii Małe słowniki, wydawanej nakładem wydawnictwa „Verbinum” Słownik zawiera zbiór kilkudziesięciu alfabetycznie ułożonych haseł związanych z ikoną. Ikona zostaje tu ukazana w szerokim kontekście liturgicznym i sakramentalnym – jako pomost pomiędzy światem materialnym a duchowym, a nie tylko jako dzieło sztuki sakralnej. W słowniku, obok historycznej i teologicznej charakterystyki najbardziej znanych ikon, zamieszczono ich ryciny.

STEGNER Tadeusz: Bóg, protestantyzm, Polska. Biografia pastora Leopolda Marcina Otto (1819-1882). Gdańsk: Wydaw. Uniw. Gdańskiego, „Officina Ferberiana” 2000 – 249, [2] s.: il. Bibliogr., indeksy, streszcz. niem. ISBN 83-70717-961-4 (WUG), 83-905486-3-1.

„Pastor Leopold Marcin Otto to postać dość wyjątkowa wśród polskich dziewiętnastowiecznych duchownych, nie tylko protestanckich. Był kaznodzieją o dużych zdolnościach oratorskich, teologiem, historykiem, znawcą literatury, filozofii, teatru, redaktorem i wydawcą czasopisma, dużo pisał i publikował na różne tematy – od kwestii religijnych, obyczajowych począwszy do rozważań o roli cywilizacji” (s. 195).

ŚPIDLIK Tomáš: Dusz rosyjska. Przeł. [z czes.] Eliza Pieciul. Poznań: „W Drodze” 2002 – 93, [3] s. Bibliogr. ISBN 83-7033-428-8.

Tyt. oryg.: *Duše Ruska.*

Niewielki tomik zawiera kilkadziesiąt medytacji teologicznych na takie tematy, jak: Trójca Święta, Chrystus, Duch Święty, nauka i wiara, Maryja, liturgia, ikona, prawda, miłość, człowiek, grzech, kultura i świat, sofologia. Punktem wyjścia poszczególnych rozważań są fragmenty pism rosyjskich pisa-

rzy religijnych: P. Florenskiego, W.N. Łoskiego, P. Evdokimowa, M. Bierdiajewa, W. Sołowjowa, P. Czaadajewa i innych.

VERCRUYSSSE Jos E.: Wprowadzenie do teologii ekumenicznej. Przekł. [z włoskiego] ks. M. Stebart CO. Kraków: Wydawnictwo WAM 2001 – 146 s. Seria: Myśl Teologiczna. ISBN: 83-7097-809-6.

Na początku zostaje pokazana panorama podziału chrześcijaństwa (rozdz. I); następnie tłumaczy, że na taki stan rzeczy nie można się zgadzać z czystym sumieniem: Ewangelia i sama wiara wzywają do pojednania i wspólnoty (rozdz. II). Przedstawia ponadto historię ekumenizmu (rozdz. III), stosunek Kościoła katolickiego do ruchu ekumenicznego (rozdz. IV), dialogi dwustronne (rozdz. V), ekumenizm lokalny (rozdz. VI), wielkie tradycje chrześcijańskie a problemem ekumenizmu (rozdz. VII), modele jedności (rozdz. VIII), problemy teologiczne, które są aktualne w dyskusji ekumenicznej (rozdz. IX). Rozdział ostatni (X) ma charakter rozważania szkicującego możliwość spotkania Chrystusa w eucharystycznej wspólnocie.

WASILEWSKA Krystyna: Na drogach apostołstwa i ekumenizmu. Dzieło błogosławionej Bolesławy Lament założycielki Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny. Lublin: „Mopol” 2002 – 65, [2] s.: il. Bibliogr. ISBN 83-87228-66-4.

Bł. Bolesława Maria Lament (1862-1946), beatyfikowana przez papieża Jana Pawła II w 1991 roku, założyła Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny, któremu postawiła za cel wspieranie dzieła zjednoczenia chrześcijan oraz umacnianie katolików w wierze. Autorka pracy przedstawiła w niej biografię bł. Bolesławy Marii Lament, a także jej pojmowanie apostołstwa i jego realizację. Wykazało ponadto, że poglądy na apostołstwo oraz dzieło apostołstwa zachowują aktualność w świetle nauczania Soboru Watykańskiego II. Ostatnia część pracy poświęcona jest historii procesu beatyfikacyjnego Bolesławy Marii Lament.

W kręgu idei Włodzimierza Sołowjowa. Pod red. Włodzimierza Rydzewskiego i Marka Kity. Kraków: Wydaw. Uniw. Jagiellońskiego 2002 – 252 s. Streszcz. ang., ros. (Jagiellońskie studia z filozofii rosyjskiej – historia, religia, polityka 4). ISBN 83-233-1524-8.

Tekst częśc. ang., ros.

Treść: Wstęp: RYDZEWSKI Włodzimierz: Sołowjow i «rosyjska idea», s. 7-9; Cz. I: Idee Sołowjowa: DOBIESZEWSKI Janusz: U początków idei bogoczołwieczeństwa w filozofii Włodzimierza Sołowjowa, s. 13-23; KRASICKI Jan: Bogoczołwieczeństwo i zło, s. 25-47; KITA Marek: Ideał polityki chrześcijańskiej i paradoksy teokratycznej utopii W.S. Sołowjowa, s. 49-63; BRECKNER Katharina A.: Solovyov's Prophecy between Scripture and Reason. The Eighth Day of Creation and Church. The Problem of Progress. A Reconstruction of «Civil Society», s. 65-82; PRZEBINDA Grzegorz: Myśl So-

łowjowa na progu trzeciego tysiączletia, s. 83-91; Cz. II: Sołowjow i inni: WIECZOREK Zbigniew: Wokół «uczciwych pesymistów» (Sołowjow, Dostojewski), s. 95-107; MAZUREK Sławomir: Filantrop, czyli nieprzyjaciel, s. 109-121; WAWRZONEK Michał: Włodzimierz Sołowjow i Andrzej Szeptycki – wschodniosłowiańscy prekursorzy ekumenizmu, s. 123-140; MOJSIEJEW W.I.: Fienomen łogiki wsiejedinstwa, s. 139-149; Cz. III: Wokół «rosyjskiej idei»: BRODA Marian: «Dusza świata», s. 153-164; BOHUN Michał: Jedność i wolność. Mit średniowiecza w rosyjskich sporach o cywilizację, s. 165-180; ŻEJMO Bożena: Idealizm moralny – choroba literatury rosyjskiej, s. 181-190; AUGUSTYN Leszek: Intuicjonistyczna wersja dowodu ontologicznego. O tym, że byt jest, a niebytu nie ma, raz jeszcze, s. 191-200; GOĆKOWSKI Janusz: Etologia «naszych ludzi», s. 201-220; STYCZYŃSKI Marek: Ameryka i Rosja: Wspólne korzenie filozofii. Amerykańska próba porównania, s. 221-234; DOBIESZEWSKI Janusz: Kalendarium życia i twórczości Władimira Sołowjowa, s. 235-248; Within the Circle of Vladimir Solovyov's Ideas (Summary), s. 249-250; W kręgu idei Władimira Sołowjewa (rezюме), s. 251-252.

W służbie jedności chrześcijan. Instytut Ekumeniczny KUL 1983-2001.

Red. Leonard Górka SVD, Stanisław Józef Koza. Słowo wstępne Waław Hryniwicz OMI. Lublin: Wydaw. KUL 2002 – 406, [19] s. Indeks. (Teologia w Dialogu, 9; ISSN 0860-1542). ISBN 83-7363-065-1.

Tekst częśc. ang.

Treść: HRYNIEWICZ Waław OMI: Słowo wstępne: Ekumenia uczy i raduje, s. 7-9; Część pierwsza: Z prehistorii ekumenii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego: GÓRKA Leonard SVD: Geneza Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej KUL. Szkic historyczny, s. 25-31; KOZA Stanisław Józef: Sekcja Teologii Porównawczej i Ekumenicznej KUL (1970-1983). Przegląd wydażeń, s. 33-52; JASKÓŁA Piotr, KOZA Stanisław Józef: Wykaz publikacji książkowych pracowników Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej KUL (1970-1983), s. 53-55; Część druga: Ekumenia w dorobku Instytutu Ekumenicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego: Statut Instytutu Ekumenicznego KUL, s. 59-60; Regulamin Instytutu Ekumenicznego KUL, s. 61-62; NAPIÓR-KOWSKI Stanisław Celestyn OFMConv: Historia powstania Instytutu Ekumenicznego KUL, s. 63-67; HRYNIEWICZ Waław OMI: Ekumenia zbiera przyjaciół. Pierwszy Instytut Ekumeniczny w Polsce i jego zadania, s. 69-72; KOZA Stanisław Józef: Instytut Ekumeniczny Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Panorama wybranych wydarzeń (1983-2000), s. 73-93; GAJEK Jan Sergiusz MIC, KOZA Stanisław Józef: Wykaz doktoratów Instytutu Ekumenicznego KUL, s. 95-101; JASKÓŁA Piotr, KOZA Stanisław Józef: Wykaz publikacji broszurowych i książkowych pracowników Instytutu Ekumenicznego KUL, s. 103-119; KOZA Stanisław Józef, LEŚNIEWSKI Krzysztof: Zawartość «Roczników Teologicznych», zeszyt 7: Teologia ekumeniczna w latach 1993-2002, s. 121-140; KOZA Stanisław Józef, LEŚNIEWSKI Krzysztof: «Annals of

Theology», fasc. 7: Ecumenical Theology – Table of Contents in the Years 1993-2002, s. 141-156; Część trzecia: Bibliografie pracowników Instytutu Ekumenicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego: Ks. prof. dr hab. Wacław Hryniewicz OMI: Chronologiczny wykaz publikacji 1967-2002, s. 159-205; Ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła: Chronologiczny wykaz publikacji 1980-2001, s. 207-219; Prof. dr hab. Stanisław Nagy SCJ: Chronologiczny wykaz publikacji 1959-2000, s. 221-237; Ks. prof. dr hab. Stanisław Celestyn Napiórkowski OFMConv: Chronologiczny wykaz publikacji 1961-2000, s. 239-282; Abp prof. dr hab. Alfons Nossol: Chronologiczny wykaz publikacji 1957-1999, s. 283-313; Ks. dr hab. Leonard Górka SVD: Chronologiczny wykaz publikacji 1970-2002, s. 315-334; Archim. Dr Jan Sergiusz Gajek MIC: Chronologiczny wykaz publikacji 1979-2000, s. 335-347; Ks. dr Andrzej Kaim SAC: Chronologiczny wykaz publikacji 1985-2002, s. 349-351; Ks. dr Przemysław Kantyka: Chronologiczny wykaz publikacji 1992-2002, s. 353-355; Ks. dr Stanisław Józef Koza: Chronologiczny wykaz publikacji 1979-2002, s. 357-370; Dr Krzysztof Leśniewski: Chronologiczny wykaz publikacji 1987-2002, s. 371-376; Ks. dr Sławomir Pawłowski SAC: Chronologiczny wykaz publikacji 1992-2002, s. 377-379; Mgr lic. Kazimiera Derkaczewska (Eleni Fotiju): Chronologiczny wykaz publikacji 1979-2002, s. 381-382; Dodatek: Ks. prof. nadzw. Dr Bogusław Waczyński SJ (19 X 1907 – 25 IX 1981): Chronologiczny wykaz publikacji 1933-1971, s. 383-386; HRYNIEWICZ Wacław: The Ecumenical Institute of the Catholic University of Lublin. A Short Presentation, s. 387-390; Indeks osobowy, s. 391-406.

Zwycięstwo wiary. [Oprac.] Krzysztof Góźdź. Lublin: „Standruk” 2002 – 215 s. Bibliogr., indeks. ISBN 83-88458-95-7.

Tekst część. niem.

Przedstawiana praca, zawierająca teksty trzech autorów (K. Góźdź, K. Wojciechowska, T.J. Zieliński) dotyczy teologii Oscara Culmanna (1902-1999). Powstała ona z okazji setnej rocznicy jego urodzin. Na treść książki składają się następujące teksty:

GÓŹDŹ Krzysztof: Chrześcijańskie zwycięstwo, s. 7-12; GÓŹDŹ Krzysztof: Perspektywa egzystencjalna, s. 13-19; WOJCIECHOWSKA Kalina: Chrystocentryczna perspektywa egzegezy Oscara Cullmanna, s. 21-35; WOJCIECHOWSKA Kalina: Die christozentrische Perspektive der Exegese von Oscar Cullmann, s. 37-51; GÓŹDŹ Krzysztof: Perspektywa historiozbawcza Oscara Culmanna, s. 53-77; GÓŹDŹ Krzysztof: Die heilsgechichtliche Perspektive der Theologie von Oscar Cullmann, s. 79-105; ZIELIŃSKI Tadeusz J.: Perspektywa realistyczna ekumenicznych zapatrywań Oscara Cullmanna, s. 107-120; ZIELIŃSKI Tadeusz J.: Die realistische Perspektive in Oscar Cullmans ökumenischen Auffassungen, s. 121-136; GÓŹDŹ Krzysztof: Wydarzenie i kerygma, s. 137-154; GÓŹDŹ Krzysztof: Modlitwa Pańska, s. 155-170.

Oprac.: T. Grabuńczyk, P. Jaskóła, K. Wolsza